

Kikepera taastamisala loomastiku eelinventuuri aruanne

Koostaja: Elin Soomets-Alver

Aruanne on koostatud projekti WaterLANDS raames. Projekti WaterLANDS (nr 101036484) rahastab Euroopa Liidu Horizon 2020 uuringute ja innovatsiooni programm. Taastamiskavas esitatud teave kajastab autorite vaated ja Euroopa Komisjon selle eest ei vastuta.

Tartu

2023

1. Kahepaiksed

1.1 Kahepaiksete seiremetoodika

Raba- ja rohukonna seire

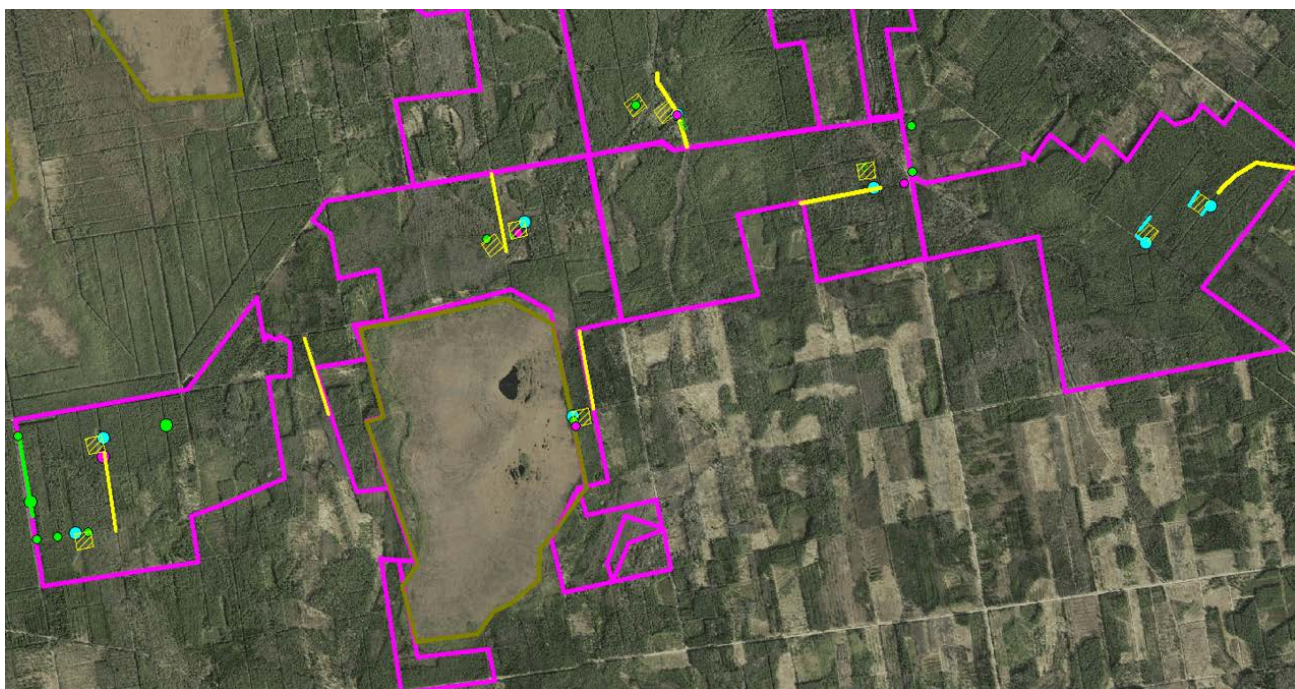
Raba- ja rohukonna (edaspidi pruunide konnade) seire jaguneb kolmeks osaks, kus esmase visuaalse kudupallide transekt- ja ruutloendusega (30.04.2022) selgitati välja kahepaiksetele sobivad sigimiskohad. Kudupallide loenduseks tehti läbi maastiku kogupikkusega 4 km pikkune transekt (8x500 m lõigud), mis paigutati maasikus ringi kujuliselt (joonis 1). Igal lõigul pandi kirja kõik leitud kudupallide ja täiskasvanud (nähtud ja häälitsevad) isendite arv ning määrati liigini. Kikepera metsas paiknesid pooled transektid olemasolevate kraavide peal ja ülejäänud pooled potentsiaalselt taastamistöde järgselt tekkivate ujutuste piires/ääres.

Lisaks transektloendusele loendati 30. aprillil ka pruunide konnade kudupalle ja sigivaid täiskasvanud isendeid 100x100 m seireruutudes (kokku 10 ruutu, joonis 1). Uuringuruudud on alale paigutatud eeldusega, et tulevikus tekivad nendesse kohtadesse madala veega üleujutusala, mis võiks pruunidele konnadele olla sobivateks sigimisveekogudeks. Vaatlusruudu sisse jäeti vähemalt osaliselt ka praegu Kikepera alal olemasolevad veekogud. Seireruutude omavaheline kaugus on enamasti 400-500 m, kuid mitte vähem kui 250 m.

Pruunide konnade sigimisedukus (ehk kulleste esinemine) selgitati välja 6. juunil, mil kahvati kulleseid nendel transektilõikudel ja seireruutudes, kus mai alguses leiti kudupalle, kohati (sigivaid) isendeid või veekogu omadused võiksid olla pruunidele konnadele sigimiseks sobivad (isegi kui kevadel konnasid ei leitud). Kulleste kahvamiseks kasutati kolmnurkset 40 cm küljepikkusega ja 1x1 mm silmase võrguga kahva (sama kahv, mis kiilivastsete seires).

Tiigi- ja veekonna seire

Tiigi- ja veekonna (edaspidi rohelised konnad) täiskasvanud isendeid seirati 6. juunil. Roheliste konnade seire viidi läbi 100x100 m seireruutudes (kokku 10 seireruutu taastataval alal), mis kattusid pruunide konnade seirealadega (joonis 1). Ruudud on Kikepera taastamisalale paigutatud arvestusega, et võimalikult palju oleks kattumist uuringualadel paiknevate veega täidetud püsiveekogud, kraavid, kuna rohelised konnad eelistavad sigimiseks sügavama veega püsivaid veekogusid. Täiskasvanud roheliste konnade isendeid loendati nähtud ja häälitsevate isendite järgi, abistava vahendina kasutati binoklit. Olenevalt veekogu suuruselt, kulus ühe veekogu seiramiseks kuni 20 minutit. Roheliste konnade seire kattub pruunide konnade kulleste ja kiilivastsete seirega nii ajaliselt kui osaliselt ka seirepunkti põhiselt.

Joonis 1. Kahepaiksete ja kiiliseire transektid ja ruudud. Roosa joon – Kikepera taastamisala piirid; ruudud – pruunide ja roheliste konnade seireruudud; kollased jooned – pruunide konnade seiretransektid; roheline punkt – pruunide konnade kudu leiukohad; sinine täpp – kiilivastsete seirekohad.

1.2 Kahepaiksete eelinventuuri tulemused

Kahepaiksete eelinventuuri käigus leiti taastamisalal paiknevatest kraavidest ja lompidest kolme liiki kahepaikseid: *Rana arvalis* (rabakonn), *R. temporaria* (rohukonn) ja *Pelophylax kl. esculentus* (veekonn). Kahepaiksete seireandmed on toodud tabel 1-s. Roomajatest oli Kikepera taastamisalal esindatud *Zootoca vivipara* (arusisalik).

Tabel 1. Kikepera eelinventuuri liigileiud: kahepaiksed, roomajad ja linnud ning nende leiukohad

Asukoht	Kuupäev	Liik	Isendite arv	GPS X	GPS Y	Määraja
Kikepera	06.06.2022	Veekonn	1 ad	25.005091	58.279968	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rabakonn	1 ad	24.963994	58.280144	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rabakonn	2 subadult	24.963994	58.280144	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rabakonn	50 kullest	24.957208	58.279489	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rohukonn	40 kullest	24.957208	58.279489	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rabakonn	2 kullest	24.949394	58.275949	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rohukonn	3 subadult	24.949394	58.275949	Elin Soomets-Alver
Kikepera	06.06.2022	Rohukonn	3 kullest	24.954147	58.274149	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Pruunid konnad	2 ad	24.949521	58.275111	Elin Soomets-Alver

Kikepera	30.04.2022	Rohukonn	4 kudu	24.99859	58.29034	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rohukonn	5 kudu	25.044301	58.296359	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rabakonn	3 kudu	25.007626	58.280041	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rabakonn	1 kudu	25.00281	58.28154	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rabakonn	10 kudu	24.949949	58.273821	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rohukonn	3 kudu	24.952189	58.273941	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rohukonn	60 kudu	24.955451	58.27419	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rohukonn	2 kudu	25.014785	58.297751	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Rohukonn	5 kudu	25.044301	58.293793	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Arusisalik	1 ad	25.001909	58.275921	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Laanepüü	1 ad	24.972749	58.283739	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Metsis	1 ad isane	25.06931	58.29086	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Sõtkas	1 emane	25.001896	58.276939	Elin Soomets-Alver
Kikepera	30.04.2022	Sõtkas	1 isane	25.001896	58.276939	Elin Soomets-Alver

2. Kiilid

2.1 Kiilide seiremetoodika ja leiud

Kiilide elupaigakasutust ja levikut uuriti veekogudest vastseid otsides. Kiilivastseid seirati rabakiilide arengu lõppjärgus (6. juuni), ehk ajal, mil neid on lihtne määrata, kuid enamasti pole veel moonet läbinud ja veekogust väljunud. Kokku oli Kikepera taastataval alal 10x40 m pikkune transekt. Kiilivastete ja vastsekestade leidmiseks tehti 20 1-meetrist kahvatõmmet (vähese vee korral vähem tõmbeid) 40 m vaatluslõigu kohta. Viis kiilivastsete transekti paiknes taastamisalal olemasolevate veekogude ääres ja viis transekti planeeriti vee-mudeli alusel taastamistöde järgselt potentsiaalselt tekkivate veekogude äärde. Kiilivastsete seireks kasutati kolmnurkset konnakahva (vt 1.1).

Kikepera taastatavalt alalt kiilivastseid ei leitud.

Juhuleidudena kohatud linnuliigid on välja toodud tabel 1-s.